

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد بهداشت

عنوان

برآورد حق بیمه منصفانه آماری در صندوق‌های مختلف سازمان بیمه سلامت در
استان‌های فارس و کرمان قبل و بعد از کووید-۱۹

توسط

امین دانشور

استاد راهنما

دکتر محسن بارونی

اساتید مشاور

دکتر محمد جعفری سیریزی

دکتر خسرو کشاورز

سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۳

شماره پایان نامه: ۱۰/۲۹/۸۹۹

چکیده

مقدمه و هدف: حفاظت مالی بیماران در برابر هزینه‌های درمان یکی از اهداف نظام سلامت در دنیاست و گامی در جهت تحقق پوشش همگانی سلامت می‌باشد. یکی از ابزارهای لازم در راستای حفاظت مالی، بیمه‌ها می‌باشند. مهمترین منبع درآمدی بیمه‌ها، حق بیمه می‌باشد. این پژوهش با هدف محاسبه حق بیمه منصفانه آماری در صندوق‌های بیمه‌ای مختلف سازمان بیمه سلامت در دو استان فارس و کرمان قبل و بعد از کووید-۱۹ می‌باشد.

روش‌ها: پژوهش حاضر یک پژوهش کمی است؛ جامعه پژوهش، شامل کلیه هزینه‌های سطوح مختلف درمانی و جمعیت بیمه‌شده‌ها به تفکیک صندوق‌های مختلف درمان سازمان بیمه سلامت ایران در استان فارس و کرمان بود. داده‌ها به صورت ماهانه از اسفند ماه ۱۳۹۷ تا پایان سال ۱۳۹۹ استخراج شد و اسفند ماه ۱۳۹۸ (زمان شروع پاندمی کووید-۱۹ در ایران) به عنوان زمان منقطع در نظر گرفته شد. برای تحلیل از روش سری زمانی، با استفاده از نرم افزار STATA ۱۵ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، همه‌گیری کرونا در کوتاه‌مدت باعث کاهش معنادار حق بیمه منصفانه آماری در همه صندوق‌های بیمه‌ای به استثنای صندوق ایرانیان (با کمترین جمعیت بیمه شده) گردید و در کل صندوق‌ها در هر دو استان فارس و کرمان به میزان $۱۰۴۷۳۴/۹$ و $۸۴۰۴۲/۷$ ریال کاهش یافت که از منظر آماری در سطح آلفای یک درصد معنادار بود؛ در بلندمدت نیز علیرغم این که روندی افزایش داشت اما این روند معمولاً معنادار نبود. همچنین حق بیمه منصفانه آماری در استان فارس در کل، کاهش و در استان کرمان، افزایشی ناچیزی داشت که این تغییرات، معنادار نبودند.

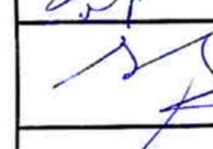
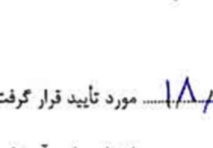
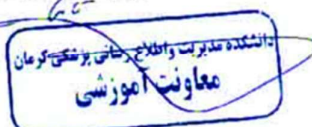
بحث و نتیجه‌گیری: علیرغم افزایش تعرفه‌های درمان، شیوع کرونا و متعاقب آن؛ کاهش فعالیت مراکز درمانی، ترس مردم از ابتلا به ویروس و محدودیت خدمات درمانی به خدمات اورژانسی سبب گردید، حق بیمه منصفانه آماری تغییر یابد و با توجه به این که حق بیمه‌های واقعی دریافتی از سازمان‌های بیمه‌گذار در زمان شیوع کرونا (سال ۱۳۹۹) نسبت به سال ۱۳۹۸ طبق معمول هر سال یک روند افزایشی داشته، لذا با کاهش

حق بیمه منصفانه آماری در استان فارس و افزایش بسیار جزیی و غیر معنادار در استان کرمان ، می توان شاهد حفظ منابع مالی سازمان بیمه سلامت و یا کاهش زیان انباشته احتمالی آن بود.

کلمات کلیدی: حق بیمه منصفانه آماری، سازمان بیمه سلامت ایران، هزینه های درمان، بیمه سلامت،

صندوق های بیمه سلامت، کووید-۱۹، سری زمانی منقطع

صورت جلسه دفاع :

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۲۰	بسمه تعالی	دانشگاه علوم پزشکی کرمان تحصیلات تکمیلی دانشگاه
شماره: ۰۷۳۹۷۸۹۹۰۰	صورت جلسه دفاع از پایان نامه	
پیوست:		
جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی آقای امین دانشور دانشجوی کارشناسی ارشد رشته اقتصاد بهداشت دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان تحت عنوان برآورد حق بیمه منصفانه آماری در صندوق های مختلف سازمان بیمه سلامت در استان های فارس و کرمان قبل و بعد از کووید-۱۹ در ساعت ۱۰:۳۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۳۰ با حضور اعضای محترم هیات داوران متشکل از:		
سمت	نام و نام خانوادگی	امضا
الف: استاد راهنما	آقای دکتر محسن بارونی	
ب: استادان مشاور	۱- آقای دکتر خسرو کشاورز ۲- آقای دکتر محمد جعفری سپریزی	
ج: عضو هیات داوران (داخلی)	آقای دکتر رضا گودرزی	
د: عضو هیات داوران (خارجی)	آقای دکتر محسن بیاتی	
ه: نماینده تحصیلات تکمیلی	آقای دکتر اصغر توان	
تشکیل گردید و ضمن ارزیابی به شرح پیوست با درجه عالی و نمره ۱۸/۷۹ مورد تأیید قرار گرفت.		
مهر و امضاء معاون آموزشی 		

فهرست مطالب :

۱ فصل اول.....	۱۵
۱-۱- مقدمه	۱۶
۱-۲- بیان مسئله	۱۷
۱-۳- اهداف پژوهش.....	۲۱
۱-۳-۱- هدف کلی پژوهش	۲۱
۱-۳-۲- اهداف جزئی پژوهش	۲۲
۱-۳-۳- اهداف کاربردی پژوهش	۲۳
۱-۴- سؤالات پژوهش	۲۳
۱-۵- فرضیات پژوهش.....	۲۳
۱-۶- تعریف واژگان.....	۲۵
۱-۶-۱- بیمه:	۲۵
۱-۶-۲- حق بیمه:	۲۵
۱-۶-۳- حق بیمه منصفانه آماری:	۲۵
۱-۶-۴- بیمه گر:	۲۶
۱-۶-۵- بیمه درمان:	۲۶
۱-۶-۶- خسارت های درمان:	۲۶
۲ فصل دوم	۲۷
۲-۱- مقدمه	۲۸

۲۸	۲-۲- توسعه پایدار.....
۳۱	۲-۳- نظام سلامت و جایگاه بیمه در آن.....
۳۳	۲-۳-۱- اهداف نظام سلامت .....
۳۳	۲-۳-۲- کارکردهای نظام سلامت.....
۳۵	۲-۴- تأمین مالی در نظام سلامت و اهمیت آن.....
۳۶	۲-۴-۱- کارکردهای تأمین مالی سلامت .....
۴۲	۲-۵- نگرش‌ها مربوط به انباشت ریسک.....
۴۳	۲-۶- صندوق‌های انباشت در ایران .....
۴۶	۲-۷- مطالعات انجام شده .....
۴۶	۲-۷-۱- مطالعات خارجی .....
۴۹	۲-۷-۲- مطالعات داخلی .....
۵۱	۲-۷-۳- جمع‌بندی مطالعات انجام شده .....
۵۲	3 فصل سوم.....
۵۳	3-1- مقدمه.....
۵۳	۳-۲- نوع پژوهش .....
۵۳	۳-۳- جامعه آماری و زمان و مکان پژوهش .....
۵۳	3-4- نمونه آماری پژوهش.....
۵۳	۳-۵- مشخصات ابزار گردآوری داده‌ها.....
۵۴	3-6- معیارهای خروج از مطالعه.....